

Elektronisch toezicht bij daders van intrafamiliaal geweld

Adviezen en aanbevelingen van het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen

1. Inleiding

“De daadwerkelijke en snelle uitvoering van de straffen en hoofdzakelijk van de korte gevangenisstraffen is noodzakelijk opdat het strafrechtelijk systeem opnieuw geloofwaardig zou zijn. In de huidige context van overbevolking in de gevangenissen vormt het elektronisch toezicht daartoe een bevoorrecht middel. Deze omzendbrief (over de reglementering van elektronisch toezicht) beoogt de optimalisering van de strafuitvoering voor personen veroordeeld tot straffen die de drie jaar niet overschrijdt en voor wie, behoudens uitzonderingen, het elektronisch toezicht de norm moet worden wat de strafuitvoering betreft.”¹

Door het invoeren van een aantal veranderingen in het beleid van de minister van Justitie zal vanaf nu het elektronisch toezicht ervoor kunnen zorgen dat ook alle gevangenisstraffen tussen 6 maanden en 3 jaar opnieuw uitgevoerd kunnen worden. Om het proces van toekenning van elektronisch toezicht vlotter te laten verlopen, werden er een aantal maatregelen genomen. Deze maatregelen zorgen er echter ook voor dat er zich een aantal problemen voordoen in de praktijk wanneer daders van intrafamiliaal geweld onder elektronisch toezicht geplaatst worden.

Hierna wordt de situatie omschreven die er was voor het invoeren van de nieuwe Ministeriële omzendbrief van 12 maart 2013. Achteraf worden de veranderingen die werden doorgevoerd en de problemen die hierbij zijn komen kijken besproken.

Relevante wetgeving

- Ministeriële omzendbrief nr. 1803 (III) van 25 juli 2008 betreffende de reglementering elektronisch toezicht als strafuitvoeringsmodaliteit.
- Ministeriële omzendbrief nr.º: ET/SE-1 van 12 maart 2013 betreffende de reglementering inzake het elektronisch toezicht als uitvoeringsmodaliteit voor gevangenisstraffen waarvan het totaal in uitvoering zijnde gevangenisstraffen drie jaar niet overschrijdt.

---

¹ Inleiding van de Ministeriële omzendbrief nr.º: ET/SE-1 van 12 maart 2013 betreffende de reglementering inzake het elektronisch toezicht als uitvoeringsmodaliteit voor gevangenisstraffen waarvan het totaal in uitvoering zijnde gevangenisstraffen drie jaar niet overschrijdt.

- Wet van 27 december 2012 houdende diverse bepalingen betreffende justitie (1). Titel II – hechtenis onder elektronisch toezicht. (*inwerkingtreding uiterlijk op 1 januari 2014*).

2. Geschiedenis: hoe het was vòòr de nieuwe omzendbrief nr ET/SE-1 van 12 maart 2013

De omzendbrief van 25 juli 2008 beschreef de wettelijke bepalingen voor veroordeelden tot één of meer vrijheidsstraffen waarvan het uitvoerbaar gedeelte drie jaar of minder bedraagt.

Bij het elektronisch toezicht bestaan er twee basisvereisten teneinde een goed verloop van het ET te verzekeren, nl.

1. De veroordeelde dient zich akkoord te verklaren met de standaardinstructies
2. **Het akkoord van de meerderjarige huisgenoten** die betrokken zijn bij de dagelijkse uitvoering van het ET is onontbeerlijk.

Voor veroordeelden met een vrijheidsstraf waarvan het uitvoerbaar gedeelte drie jaar of minder bedraagt, bestaan er twee procedures naargelang de beslissing genomen wordt door de gevangenisdirecteur/directrice of door de Dienst Individuele Gevallen (DIG).

De gevangenisdirecteur/directrice neemt de beslissing voor veroordeelden tot één of meer vrijheidsstraffen waarvan het uitvoerbaar gedeelte drie jaar of minder bedraagt met uitzondering van:

- De veroordeelden voor feiten van seksueel misbruik²;
- De personen die geen recht van verblijf hebben in België.

Onmiddellijk na ontvangst van het schriftelijk verzoek van de veroordeelde tot ET, vraagt de gevangenisdirecteur/directrice **een maatschappelijke enquête** aan het NCET³, die dit op haar beurt overmaakt aan de directeur/directrice van het bevoegde justitiehuis.

De maatschappelijke enquête bevat de volgende elementen die de opdrachtgever in staat moeten stellen om een beter zicht te krijgen op:

- De materiële omstandigheden waarin het ET zal worden uitgevoerd;
- **Het akkoord van de eventuele meerderjarige huisgenoten;**
- De houding van de veroordeelde ten aanzien van de voorgestelde maatregel;
- De mogelijkheid van de veroordeelde om in zijn/haar levensonderhoud te voorzien;
- **De nuttige dagbesteding.** Deze zal bepaald worden in de beslissing van de gevangenisdirecteur/directrice en
  - is gericht op een re-integratie op professioneel en educatief vlak (werk, opleiding, vrijwilligerswerk, zoeken naar werk);

---

² Worden beschouwd als veroordeelden voor feiten van seksueel misbruik: de veroordeelden die een straf ondergaan voor feiten vermeld in artikel 372 tot 388 van het strafwetboek indien ze gepleegd zijn op minderjarigen of met hun deelneming.

³ Nationaal Centrum voor Elektronisch Toezicht: de dienst binnen de Federale Overheidsdienst Justitie die bevoegd is voor de uitwerking en de opvolging van het elektronisch toezicht.

- of is gericht op **familiaal vlak** (ondersteuning van de huisgenoten indien huisvrouw of huisman)
- of is gerechtvaardigd door een specifieke situatie in het geval van invaliditeit, ziekte-uitkering of pensioengerechtigheid in het geval dit geattesteerd kan worden.
- **De familiale context;**
- De verblijfplaats en de omgeving waar het ET wordt uitgevoerd. Indien de veroordeelde alleen woont, moet de justitieassistent/e er zich van vergewissen dat er aan de materiële voorwaarden wordt voldaan die het ET vereist;
- **Aard van de gepleegde feiten;**
- Het manifest risico dat de **veroordeelde een ernstig gevaar vormt voor de fysieke integriteit van derden;**
- Het risico van **plegen van nieuwe ernstige strafbare feiten;**
- Het risico dat hij/zij **de slachtoffers zou lastigvallen;**
- De houding van de veroordeelde **ten aanzien van de slachtoffers van de misdrijven die tot zijn/haar veroordeling hebben geleid.**

De Dienst Individuele Gevallen neemt de beslissing tot ET voor veroordeelden tot één of meer vrijheidsstraffen waarvan het uitvoerbaar gedeelte drie jaar of minder bedraagt:

- Die veroordeeld zijn voor feiten van seksueel misbruik;⁴
- Die geen recht van verblijf in België hebben.

Onmiddellijk na ontvangst van het schriftelijk verzoek van de veroordeelde tot ET vraagt de gevangenisdirecteur/directrice per fax **een maatschappelijke enquête** aan het NCET dat deze overmaakt aan de bevoegde directeur/directrice van het justitiehuis. Deze bevat dezelfde elementen als hierboven beschreven.

De maatschappelijke enquête bevat al deze elementen zodat ze de opdrachtgever in staat stellen om een beter zicht te krijgen op het individuele dossier.

---

⁴ Ministeriële omzendbrief nr°: ET/SE-1 van 12 maart 2013 betreffende de reglementering inzake het elektronisch toezicht als uitvoeringsmodaliteit voor gevangenisstraffen waarvan het totaal in uitvoering zijnde gevangenisstraffen drie jaar niet overschrijdt.

3. De nieuwe ministeriële omzendbrief en zijn gevolgen

Sinds het invoeren van de nieuwe Ministeriële omzendbrief⁵ hebben er een aantal veranderingen plaatsgevonden aan de wettelijke bepalingen die hierboven beschreven werden. Er bestaan twee procedures, naargelang de beslissing om al dan niet ET toe te kennen hetzij door de gevangenisdirecteur/directrice of door de directie Detentiebeheer (hierna DDB).

Behalve indien de betrokken veroordeelde één of meer straffen ondergaat waarvan het totaal 1 jaar hoofdgevangenisstraf overschrijdt, wegens feiten bedoeld in de artikelen 372 tot 386 van het Strafwetboek, gepleegd ten aanzien van minderjarigen, **onderneemt de gevangenisdirecteur/directrice**, zodra de veroordeelde is opgesloten of zodra zijn/haar veroordelingen tot een vrijheidsbenemende straf in kracht van gewijsde zijn gegaan, verschillende stappen.

3.1. Domicilie is het adres van ET

Wanneer de **veroordeelde zijn/haar eigen domicilie opgeeft** als adres waar het ET zal plaatsvinden wordt er vooraf zelfs geen enkel contact opgenomen met meerderjarige medebewoners. Als gevolg hiervan ontstaat de mogelijkheid dat de veroordeelde onder ET geplaatst kan worden in zijn/haar woning zonder dat het slachtoffer van intrafamiliaal geweld zelfs enige vorm van inspraak heeft gehad in deze procedure.

Er ontstaat bijgevolg een groot probleem wanneer de partners een gezamenlijke domicilie hebben, aangezien de dader zonder overleg opnieuw in de gezamenlijke woning geplaatst wordt. Dikwijls hebben ze erg lang getwijfeld om uiteindelijk te beslissen dat men het intrafamiliaal geweld gaat aangeven bij de politie. Bijgevolg geeft men momenteel een slecht signaal naar deze slachtoffers, door de dader van het geweld (soms zelfs zonder instemming) zo snel opnieuw naar huis te laten komen onder ET. Het blijkt dat de time-outperiode⁶ noodzakelijk is voor slachtoffers om het geweld (dat dikwijls reeds lange tijd aansleepte) te verwerken en voor hulpverleners om een veiligheidsplanning op te kunnen stellen. Het kan niet de bedoeling zijn dat de slachtoffers zelf het huis moeten verlaten omwille van het plaatsen van de partner onder ET. Men merkt ook dat de situatie van ET bijkomende stress met zich meebrengt en het risico op intrafamiliaal geweld kan verhogen.

Bij ET op *eigen domicilie*: vraagt men niet de instemming van het slachtoffer. Zonder dadertherapie of bemiddeling bestaat er een hoog risico op recidive.

⁵ Ministeriële omzendbrief nr°: ET/SE-1 van 12 maart 2013 betreffende de reglementering inzake het elektronisch toezicht als uitvoeringsmodaliteit voor gevangenisstraffen waarvan het totaal in uitvoering zijnde gevangenisstraffen drie jaar niet overschrijdt.

⁶ De periode waar het slachtoffer niet meer samenleeft met de dader (vb. omwille van detentie).

3.2. Domicilie is niet het adres van ET

*“Indien de veroordeelde niet gedomicilieerd is op het adres waar het ET zal plaatsvinden, moet de gevangenisdirecteur/directrice zich – **telefonisch** – vergewissen van de **instemming van een meerderjarige medebewoner** die op dat adres gedomicilieerd is of van een verantwoordelijke van de instelling waar de veroordeelde verblijft.*

Indien die instemming niet verkregen is en de veroordeelde geen andere verblijfplaats kan voorstellen die aangepast is aan de tenuitvoerlegging van het ET, wordt de straf in de gevangenis ondergaan.”

Wanneer het **domicilieadres van de partner** wordt opgegeven is men verplicht deze om instemming te vragen. Om oorspronkelijk tot een veroordeling van intrafamiliaal geweld te komen, gaat het echter steeds over zware vormen van geweld. Het blijkt bij uitstek een misdrijf te zijn waar er een ongelijke machtsverhouding aanwezig is in de relatie tussen het slachtoffer en de dader, gezien de zware afhankelijkheid van het slachtoffer. **Door de grote angst en afhankelijkheid van het slachtoffer is het risico op een onvrijwillige instemming met dit verzoek erg groot.** Vòòr de nieuwe omzendbrief was er een justitieassistent/e die op bezoek ging bij de omgeving van de veroordeelde om een beeld te schetsen over de thuissituatie. Nu wordt deze praktijk geminimaliseerd tot een éénmalig telefonisch gesprek, waarbij de anonimiteit en de onpersoonlijkheid (aangezien men wordt opgebeld door een persoon die men niet kent en waar men waarschijnlijk ook nooit meer iets van zal horen) ervoor kunnen zorgen dat het slachtoffer wegens een gebrek aan vertrouwen niet durft mee te delen dat er sprake is van intrafamiliaal geweld en dat men eigenlijk het ET niet ziet zitten.

Ook wanneer de partner niet op die plaats woont, (door de toch wel beperkte voorwaarden die verbonden zijn aan het ET) kan men op verschillende manieren opnieuw proberen om het slachtoffer te bereiken en ontstaat het **risico op stalking**. Vanuit de hulpverlening komt duidelijk naar voor dat slachtoffers van intrafamiliaal geweld hun tijd en ruimte nodig hebben om tot rust te kunnen komen.

Bij ET op *ander domicilie*: men contacteert het slachtoffer voor instemming. Het gaat hier over zeer zware gevallen van intrafamiliaal geweld, waardoor het amper mogelijk blijkt voor de slachtoffers om niet in te stemmen. Er kan ook een groot risico op stalking ontstaan.

3.3. Verdwijnen van de maatschappelijke enquête

3.3.1. *Algemeen*

De nieuwe Ministeriële omzendbrief zorgt ervoor dat het elektronisch toezicht stevast als strafuitvoeringsmaatregel gekozen zal worden voor straffen tussen de 6 maanden en de 3 jaar. De wachtlijsten die ervoor ontstonden door het gebrek aan capaciteit bij de justitiehuisen zullen worden weggewerkt door te zorgen dat de maatschappelijke enquête de uitzondering wordt in plaats van de regel. Dit beleid verantwoordt men door het feit dat er bij de grote meerderheid van de maatschappelijke enquêtes die uitgevoerd werden, geen tegenindicaties aanwezig bleken te zijn.

Hoewel dit een goede oplossing lijkt te zijn om de straffeloosheid tegen te gaan en om de geloofwaardigheid van het gerechtelijk systeem te bevorderen, komen er vanuit de praktijk⁷ signalen dat deze aanpassingen nadelig kunnen zijn voor slachtoffers van intrafamiliaal geweld. Geweld in de privésfeer is de meest omvangrijke geweldsvorm in onze samenleving. Het komt voor in alle sociaaleconomische klassen en binnen alle culturen⁸. Het (quasi)verdwijnen van de maatschappelijke enquêtes bij het plaatsen onder ET van daders van misdrijven onder de 3 jaar, zorgt ervoor dat slachtoffers van intrafamiliaal geweld⁹ in een erg preciaire situatie terechtkomen.

“Het opleggen van bijzondere voorwaarden gebeurt enkel nog bij wijze van uitzondering, als de gevangenisdirecteur/directrice meent dat zij onontbeerlijk zijn. In dat geval is het noodzakelijk dat de gevangenisdirecteur/directrice over een maatschappelijk onderzoek beschikt, om deze bijzondere voorwaarden te kunnen bepalen. In die gevallen bezorgt de gevangenisdirecteur/directrice een verslag aan de bevoegde regionale directeur/directrice waarin:

1. *Hij/zij uiteenzet waarom hij/zij het opleggen van bijzondere voorwaarden noodzakelijk acht*
2. *Hij/zij advies uitbrengt over de wenselijkheid de veroordeelde in strafonderbreking te plaatsen*

De regionale directeur/directrice bezorgt zijn/haar beslissing zo spoedig mogelijk aan de gevangenisdirecteur/directrice. In geval van een positieve beslissing voor (1), vraagt de gevangenisdirecteur/directrice per fax een maatschappelijke enquête aan de directeur/directrice van het bevoegde justitiehuis. Binnen 14 werkdagen na de ontvangst van de maatschappelijke enquête neemt de gevangenisdirecteur/directrice een met reden omklede beslissing om het elektronisch toezicht te kennen of te weigeren.”

Er bestaat theoretisch nog steeds een mogelijkheid om een maatschappelijk onderzoek te bevelen *wanneer de gevangenisdirecteur/directrice het onontbeerlijk lijkt te vinden*. Vanuit de **praktijk blijkt dat dit echter nooit meer gebeurt**¹⁰. Het wordt sterk afgeraden en er is in geen enkel uitsluitingscriterium voorzien. Daarnaast blijkt dat de gevangenisdirecteurs/directrices dikwijls niet vooraf op de hoogte werden gebracht van de intrafamiliale problemen, waardoor ze geen andere keuze hebben dan een ongeïnformeerde beslissing te nemen.

De nieuwe omzendbrief zorgt ervoor dat justitieassistenten bij het verloop van het ET enkel maar contact hebben met de dader en niet meer met het slachtoffer, terwijl hun oorspronkelijke taak toch breder is. Daarnaast zorgt hun verminderde rol bij het ET er ook voor dat de reïntegratie van veroordeelden niet meer opgevolgd wordt. De nieuwe omzendbrief zorgt ervoor dat het ET gestandaardiseerd wordt en er enkel nog sprake is van algemene voorwaarden. Door het (quasi)verdwijnen van de maatschappelijke enquête zal men nog amper individuele maatregelen toepassen die fungeren als voorwaarden om de periode van ET door te komen.

---

⁷ Directrice Justitiehuis Antwerpen (Veerle Pasmans), OCMW Antwerpen (Ines Conderaerts), CO3-project: De Cliëntcentrale Organisatie tussen drie partners. Een pilootproject gecoördineerd door Stad Antwerpen en Provincie Antwerpen, waarbij medewerkers uit drie domeinen (politie/justitie, hulpverlening en bestuur) zich samen inzetten om het geweld in gezinnen te stoppen. (Pascale Franck, Pieter-Jan Buyse), Bovenlokale stuurgroep CO3 (Liesbeth Wyseur).

⁸ Dienst voor het Strafrechtelijk Beleid: http://www.dsb-spc.be/web/index.php?option=com_content&task=view&id=58&Itemid=83

⁹ Hiermee bedoelen we niet de feiten omschreven in artikelen 372 tot 388 van het Strafwetboek, gepleegd ten aanzien van minderjarigen, waar wel nog steeds een verplichte maatschappelijke enquête op van toepassing is (zie voorgaande).

¹⁰ Gesprek met gevangenisdirecteur.

Zo creëert men een situatie waarbij het ET op zich overblijft als enige controlemechanisme en de veroordeelden opnieuw bij de slachtoffers van intrafamiliaal geweld geplaatst worden, zonder te voorzien in de nodige opvolging en behandeling.

Er is nooit sprake van dadertherapie: omdat er geen sprake meer is van een maatschappelijke enquête zullen er blijkbaar geen individuele voorwaarden verbonden worden aan het ET, waardoor dadertherapie ook niet mogelijk is.

3.3.2. Uitzondering

De **enige uitzondering** die gemaakt wordt op het afschaffen van de maatschappelijk enquête is bij misdrijven van **seksueel geweld bij minderjarigen**. In hetgeen wat volgt wordt besproken welke wettelijke contra-indicaties er opgesteld worden om het ET niet te laten plaatsvinden bij daders van deze misdrijven.

*“Indien de betrokkene veroordeelde een of meer straffen ondergaat waarvan het totaal 1 jaar hoofdgevangenisstraf overschrijdt, wegens feiten bedoeld in de **artikelen 372 tot 388 van het Strafwetboek, gepleegd ten aanzien van minderjarigen**, stelt de gevangenisdirecteur/directrice, zodra de veroordeelde is opgesloten of zodra zijn/haar veroordelingen tot een vrijheidsbenemende straf in kracht van gewijsde zijn gegaan, de veroordeelde in kennis van de kenmerken van het ET als strafuitvoeringsmodaliteit.*

*Zodra de veroordeelde ermee instemt zijn/haar straf onder ET te ondergaan, **vraagt de gevangenisdirecteur/directrice per fax een maatschappelijke enquête** aan de directeur/directrice van het bevoegde justitiehuis. Binnen de 14 werkdagen na ontvangst van de maatschappelijke enquête verleent de gevangenisdirecteur/directrice zijn/haar gemotiveerd advies aan de Dienst Detentiebeheer (DDB). Hij/zij geeft een positief advies omtrent het toekennen van het ET indien er **geen contra-indicaties** bestaan die niet kunnen worden tegengegaan door het opleggen van bijzondere geïndividualiseerde voorwaarden.*

*Deze **contra-indicaties** hebben betrekking op:*

- ***Het standpunt van de eventuele meerjarige huisgenoten;***
- ***De familiale context;***
- ***De verblijfplaats en de omgeving;***
- ***De aard van de gepleegde feiten;***
- ***Het manifest risico dat de veroordeelde een ernstig gevaar vormt voor de fysieke integriteit van derden;***
- ***Her risico van het plegen van ernstige strafbare feiten;***
- ***Het gevaar dat de veroordeelde zich aan de uitvoering van zijn straf zou onttrekken;***
- ***De houding van de veroordeelde ten aanzien van zijn slachtoffer(s).***

*Binnen 14 werkdagen na ontvangst van het dossier **neemt de DDB een gemotiveerde beslissing tot toekenning of weigering van het ET**. Het ET wordt toegekend indien er geen contra-indicaties zijn die niet kunnen worden tegengegaan door het opleggen van bijzondere geïndividualiseerde voorwaarden. “*

4. Aanbevelingen

Het lijkt duidelijk dat de nieuwe omzendbrief een mes is dat langs twee kanten snijdt, waar het aan de ene kant een nobele doelstelling nastreeft om de straffeloosheid tegen te gaan zorgt het er aan de andere kant voor dat er weinig rekening lijkt gehouden te worden met slachtoffers van intrafamiliaal geweld.

4.1. Structurele oplossingen

Wanneer al hetgeen dat hiervoor beschreven werd in beschouwing wordt genomen, kan enkel worden besloten dat er slechts één structurele oplossing is om de problemen die voortkomen uit de nieuwe omzendbrief op te lossen. Het is niet aangewezen om daders van intrafamiliaal geweld die een gevangenisstraf onder de drie jaar krijgen, onder ET te plaatsen in de woonplaats van het slachtoffer.

De omzendbrief ET/SE-1 van 12/03/2013 moet aangepast worden zodat men het ET bij daders van intrafamiliaal geweld niet meer mag laten plaatsvinden in de woonplaats van het slachtoffer.

Deze daders zouden daarnaast niet meer onder ET vrij mogen komen zonder dat er sprake is geweest van een maatschappelijk onderzoek. Dit geeft een verkeerd signaal naar de slachtoffers toe en zal hen waarschijnlijk de kans niet geven om te bekomen van deze gebeurtenissen. Het is belangrijk dat men deze misdrijven ook opneemt in de uitzondering, omschreven in 3.3.2.

De uitzondering die gemaakt wordt op het afschaffen van de maatschappelijke enquête (voor seksueel geweld bij minderjarigen) moet verder uitgebreid worden met alle misdrijven van intrafamiliaal geweld.

4.2. Tijdelijke quick-win oplossingen

Wanneer blijkt dat men dit niet kan verwezenlijken op korte termijn zijn er een aantal maatregelen die kunnen worden voorgesteld als tussenoplossing om tegemoet te komen aan de problemen die de slachtoffers van intrafamiliaal geweld ondervinden.

Het lijkt niet langer opportuun om de beslissing van ET te laten afhangen van de instemming van een slachtoffer aangezien deze vaak in een uiterst afhankelijke situatie vertoeven waar het meestal onmogelijk wordt om een eerlijke en vrijwillige instemming te geven. De maatschappelijke enquête blijkt nog steeds van groot belang te zijn om het ET bij daders van intrafamiliaal geweld voor te bereiden. Hierbij zou men ook rekening moeten houden met de kennis van de justitieassistenten omtrent het thema van intrafamiliaal geweld en dient men te investeren in een goede opleiding.

Instemming ET mag niet afhankelijk zijn van de instemming van de slachtoffers. Een maatschappelijk onderzoek is noodzakelijk, net als de goede opleiding van justitieassistenten aangaande intrafamiliaal geweld.

In de toekomst moet het mogelijk worden dat de gevangenisdirecteur/directrice over voldoende informatie beschikt bij het nemen van zijn/haar beslissing om bijzondere voorwaarden op te kunnen leggen (en bijgevolg wel een maatschappelijk onderzoek kan bevelen). Om deze informatie te bekomen is het belangrijk dat er een betere informatiestroom ontstaat tussen het parket en de gevangenis of met andere diensten die te maken krijgen met partnergeweld¹¹. Men moet ervoor zorgen dat op het moment wanneer een veroordeelde zijn/haar ET aanvraagt, alle informatie waarover het parket beschikt aangaande deze vormen van geweld tot bij de gevangenisdirecteur/directrice geraakt.

Voldoende informeren van gevangenisdirecteur/directrice door samenwerking met parket en andere diensten.

Naast deze preventieve initiatieven is het ook noodzakelijk dat er bij de veroordeelden van intrafamiliaal geweld die op ET staan toch een opvolging blijft gebeuren vanuit de justitiehuisen om te voorkomen dat men opnieuw zou hervallen in het plegen van deze vormen van geweld. Het belang van dadertherapie bij familiaal geweld kan niet genoeg benadrukt worden.

Dadertherapie en opvolging moeten gekoppeld worden aan het ET.

---

¹¹ Voorbeeld pilootproject CO3.

5. Samenvatting

5.1. Problemen

- Bij ET op *eigen domicile*: vraagt men niet de instemming van het slachtoffer. Zonder dadertherapie of bemiddeling ontstaat er een hoog risico op recidive.
- Bij ET op *ander domicile*: men contacteert het slachtoffer voor instemming. Het gaat hier over zeer zware gevallen van intrafamiliaal geweld, waardoor het amper mogelijk blijkt voor de slachtoffers om niet in te stemmen. Er kan ook een groot risico op stalking ontstaan.
- *Er is nooit sprake van dadertherapie*: omdat er geen sprake meer is van een maatschappelijke enquête zullen er ook geen individuele voorwaarden verbonden worden aan het ET, waardoor dadertherapie ook niet mogelijk is.

Door de nieuwe wet ¹² over de voorlopige hechtenis zal men in de nabije toekomst (*uiterlijk 1 januari 2014*) het **elektronisch toezicht** ook kunnen toepassen als uitvoeringsmodaliteit van de **voorlopige hechtenis**. Door deze ontwikkelingen is de kans groot dat de huidige problemen, die zich voordoen bij het plaatsen van daders van intrafamiliaal geweld onder ET, zich nog op een grotere schaal zullen voordoen. Om deze uitbreiding van de problemen te vermijden is het erg belangrijk om nu al grondig na te denken over oplossingen naar de toekomst toe.

- **Bij de inwerkingtreding van de wet over de voorlopige hechtenis van 27 december 2012 zal het ET ook toegepast kunnen worden als uitvoeringsmodaliteit van de voorlopige hechtenis en zullen de bestaande problemen dreigen zich verder uit te breiden. Oplossingen dringen zich op!**

5.2. Aanbevelingen

5.2.1. Structurele oplossing

- De omzendbrief ET/SE-1 van 12/03/2013 moet aangepast worden zodat men het ET bij intrafamiliaal geweld niet meer mag laten plaatsvinden in de woonplaats van het slachtoffer.
- De uitzondering die gemaakt wordt op het afschaffen van de maatschappelijke enquête (voor seksueel geweld bij minderjarigen) moet verder uitgebreid worden met alle misdrijven van intrafamiliaal geweld.

¹² Wet van 27 december 2012 houdende diverse bepalingen betreffende justitie (1). Titel II – hechtenis onder elektronisch toezicht. (*inwerkingtreding uiterlijk op 1 januari 2014*).

5.2.2. Tijdelijke quick-win oplossingen

- **Instemming ET mag men niet meer laten afhangen van de slachtoffers. Een maatschappelijk onderzoek is noodzakelijk, net als de goede opleiding van justitieassistenten aangaande intrafamiliaal geweld.**
- **Voldoende informeren van gevangenisdirecteur/directrice door samenwerking met parket en andere diensten.**
- **Dadertherapie en opvolging moeten gekoppeld worden aan ET.**